

Blodbiomarkörer för Alzheimers sjukdom och övergångar från normal kognition till mild kognitiv störning, demens och död

Martina Valletta

Populärvetenskaplig sammanfattning

En tidig demensdiagnos är avgörande eftersom det tillåter patienter att påbörja behandlingar tidigt och få adekvat stöd. Trots dess obestridliga betydelse, förblir tidig diagnos en av de största utmaningarna inom vården av patienter med kognitiv svikt, särskilt på primärvårdsnivå. Nya blodtester som utvecklats under de senaste åren kan revolutionera diagnostiken av demens. Dessa nya tester mäter markörer för Alzheimers sjukdom i blodet och har dessutom fördelen av att vara enkla att utföra och relativt billiga, vilket gör dem särskilt lämpliga för användning i stor skala.

Tidigare studier har visat att blodbiomarkörer kan förutsäga utvecklingen av kognitiv svikt och demens, men dessa studier har främst genomförts på specialiserade minneskliniker. Innan deras användning i stor skala, till exempel på primärvårdsnivå, måste giltigheten av Alzheimers sjukdoms blodbiomarkörer i den allmänna befolkningen bekräftas.

I detta projekt kommer vi att testa markörerna för Alzheimers sjukdom i ett stort urval av 2500 individer boende i samhället som är 60 år eller äldre, som ingår i den Svenska Nationella Studier om Åldrande och Vård i Kungsholmen (SNAC-K). Vi kommer särskilt att utvärdera om nivåerna av blodbiomarkörer för Alzheimers sjukdom förutsäger risken för att utveckla kognitiv svikt och demens under 15 års uppföljning. Vi kommer att fokusera inte bara på demensutveckling, utan också på det tidiga och potentiellt reversibla stadiet av kognitiv svikt som ofta föregår demensdebuten. Detta kommer att möjliggöra för oss att bedöma blodbiomarkörernas påverkan på övergångarna över hela det kognitiva spektrat.

Tack vare populationens inställning, det stora antalet deltagare och den långa uppföljningen, kommer vårt projekt att tillhandahålla ny värdefull information om den potentiella användningen av blodbiomarkörer för Alzheimers sjukdom för demensdiagnos i den allmänna befolkningen.